

БАЊАЛУЧКЕ НОВИНЕ

ОРГАН СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА-Б. ЛУКА

Год. I - Број 18

Бања Лука, 28 децембар 1953

Примјеран дин. 10

ZIVA POLITIČKA AKTIVNOST IZ PREDIZBORNIH DANA

OSNOVA ZA DALJNI POLITIČKI RAD

ISTAKNUTO JE NA PLENUMU SOCIJALISTIČKOG SAVEZA

Na proširenoj sjednici sreskogradskih odbora Socijalističkog saveza Banja Luka kojoj su prisustvovali i predstavnici društvenih organizacija, razmotreni su rezultati izbora i na osnovu iskustva u predizbornoj aktivnosti donesene smjernice za daljni politički rad u organizacijama Socijalističkog saveza.

Drug Vlado Banjac član Sekretarijata Sreskog odbora Socijalističkog saveza podnio je referat u kome je dao analizu rezultata izbora i predizborne aktivnosti. Između ostalog on je istakao: »Rezultati izbora u gradu i srezu pokazuju da su birači kako u gradu tako i na srezu shvatili politički značaj ovih izbora i da su koristeći puno demokratsko izjašnjavanje, koje im je omogućilo naš novi izborni sistem, svjesno dali svoje glasove za socijalizam, socijalističku demokratiju i nezavisnost naše zemlje. To dokazuju već sami izborni rezultati, jer je u gradu glasalo 92,84 a u srezu 89% od ukupno upisanih birača«.

Za ove uspjehe, konstatovano je u referatu, najveća je zasluga organizacija Socijalističkog saveza, koje su se u predizbornoj periodu angažovale u objašnjavanju značaja izbora, kao i opšteg pravca naše društvene i političke izgradnje. U predizbornoj kampanji bile su angažovane i ostale društvene organizacije, koje su doprinjele da je političko - društvena aktivnost bila raznovrsna kako po formi tako i po sadržaju. U toj predizbornoj aktivnosti naročito se pokazao korisnim i uspješnim sitni politički rad, to jest manje konferencije po zaseocima i ulicama, razgovori i sjela, kao i posjete kulturno-umjetničkih društava i grupa iz grada pojedinim selima u kojima su poslije održanih konferencija dali program. Također je i većina naših udruženja kao npr. udruženje pravnika, ekonomista, ljekara itd. usmjeravala svoju djelatnost u pravcu aktivizacije svog članstva u organizacijama Socijalističkog saveza i pomoći u objašnjenju pojedinih naših mjera.

Međutim, istaknuto je u referatu, u agitaciji je bilo i nedostataka. Neke osnovne organizacije nisu bile dovoljno samostalne i inicijativne, već su čekale da im po svim pitanjima dođe direktiva iz centra, a to se odrazilo i kod diskusije o poslaničkim kandidatima. U nekim organizacijama politička agitacija bila je jednostrano usmjerena u pravcu izbora za poslanike Saveznog i Republičkog Vijeća, dok su izbori za Vijeće proizvođača bili shvaćeni kao manje važni izbori, što je imalo za posljedicu slabiji odziv birača na izborima za Vijeće proizvođača.

Intenzivnim političkim radom u predizbornoj periodu uspostavljen je živ kontakt sa većinom birača te bi trebalo nastojati da naše organizacije održe ovaj kontakt i da koriste stečena iskustva i forme rada iz predizborne agitacije. Naše organizacije treba da se orijentišu na daljnji što živiji društveno-politički rad i ne bi se smjelo dogoditi da se zastojem u radu prekine kontinuitet sa postignutim iskustvima predizborne aktivnosti.

U diskusiji po referatu uzeli su učešća drugovi Kapor Momir, Ba-

bić Nikola, Makić Stojan, Džankić Hasan, Čamdić Mustafa i Kovačević Dušanka koji su iznijeli svoja zapažanja.

U svojoj diskusiji drug Momir Kapor je između ostalog rekao: Poslije žive političke aktivnosti u predizbornoj pripremanju ne bi se smjelo dogoditi da zavлада izvjesno političko zatišje. U daljnjem političkom radu opštinski odbori Socijalističkog saveza ne bi trebali očekivati da im inicijativu daje neko iz centra, jer ne možemo računati na onako širok aktiv ljudi koji smo imali u predizbornoj agitaciji da odlaze na teren, već težište rada treba da bude u samim opštinskim odborima koji bi trebali da se pripremaju proučavajući političku i privrednu problematiku te da budu neprestano u kontaktu sa masama.

Drugarica Dušanka Kovačević, narodni poslanik Republičkog Vijeća za grad Banju Luku između ostalog je rekla: Mi se još u svome radu misno oslobodili izvjesnih birokratskih svatanja i postupaka. Takva naša shvatanja osjetila su se i priklonom diskusije o kandidatima. Mi smo nastojali s jedne strane, da demokratija dođe do izražaja, a na drugoj strani prečutno smo prelazili preko predloga ljudi, pa ako je neko predlagao za poslaničkog kandidata čovjeka njihove sredine, konstatovali smo da su to lokalističke tendencije.

Pitanje budućeg rada nije samo pitanje da ne klonu politička aktivnost, već nas izvjesni problemi prisiljavaju da ih proučavamo i na vrijeme objašnjavamo. Npr. vrlo aktivno pitanje za selo je primjena Uredbe o kreditiranju zemljoradničkih zadruga i naši ljudi sa sela se interesuju i postavljaju ta pitanja. Tu je i pitanje društvenog plana i budžeta za 1954 godinu, što je od velikog značaja za

injesto i ulogu lokalne zajednice. Ulogu lokalne zajednice treba pravilno objasniti, jer se često ljudi obraćaju narodnim poslanicima po mnogim stvarima, koje može i treba da riješi lokalna zajednica. U daljnjem svom radu Socijalistički savez ne smije se samo orijentisati na održavanje političkih konferencija već treba pronaći odgovarajuće forme rada, a aktivnost Socijalističkog saveza treba cijeniti po tome koliko se je uspjelo na prosvjetnom, kulturnom, zdravstvenom i drugim poljima rada.

Često puta se ističe kako je najveći problem rad na selu, a da je u gradu situacija bolja. Međutim u gradu ima problema kojima se ozbiljno moraju pozabaviti naše društvene organizacije a na prvom mjestu Socijalistički savez. Jedan od tih problema je pitanje kulturno-zabavnog života. Ima slučajeva da se naša demokratija zloupotrebljava i da na površinu izbijaju razna dekadentna shvatanja i bezidejnost u mnogim našim kulturnim manifestacijama. Mi ne vodimo dovoljno računa o idejnosti programa priredbi, pozorišta itd., radi čega po neki put ispadamo nedosljedni i apolitični prepuštajući da nam kulturnu politiku, ponegdje vode ma-logradanski elementi. Ovim i ovakvim pitanjima treba da se više bavi Socijalistički savez, a ne da na svojim sastancima pretresa tračeve iz ličnog života pojedinih ljudi što nekad prelazi u takvu krajnost koja dovodi do granica ugrožavanja slobode ličnosti.

Na plenumu je izabrana komisija koja bi proučila pitanje kulturno-zabavnog rada i koja će pripremiti predloge za razvitak toga rada. O tim predlozima će se diskutovati na jednoj od slijedećih sjednica.

K.

Saradnja proizvodnje, prerade i prometa poljoprivrednih proizvoda na unapređenju poljoprivrede

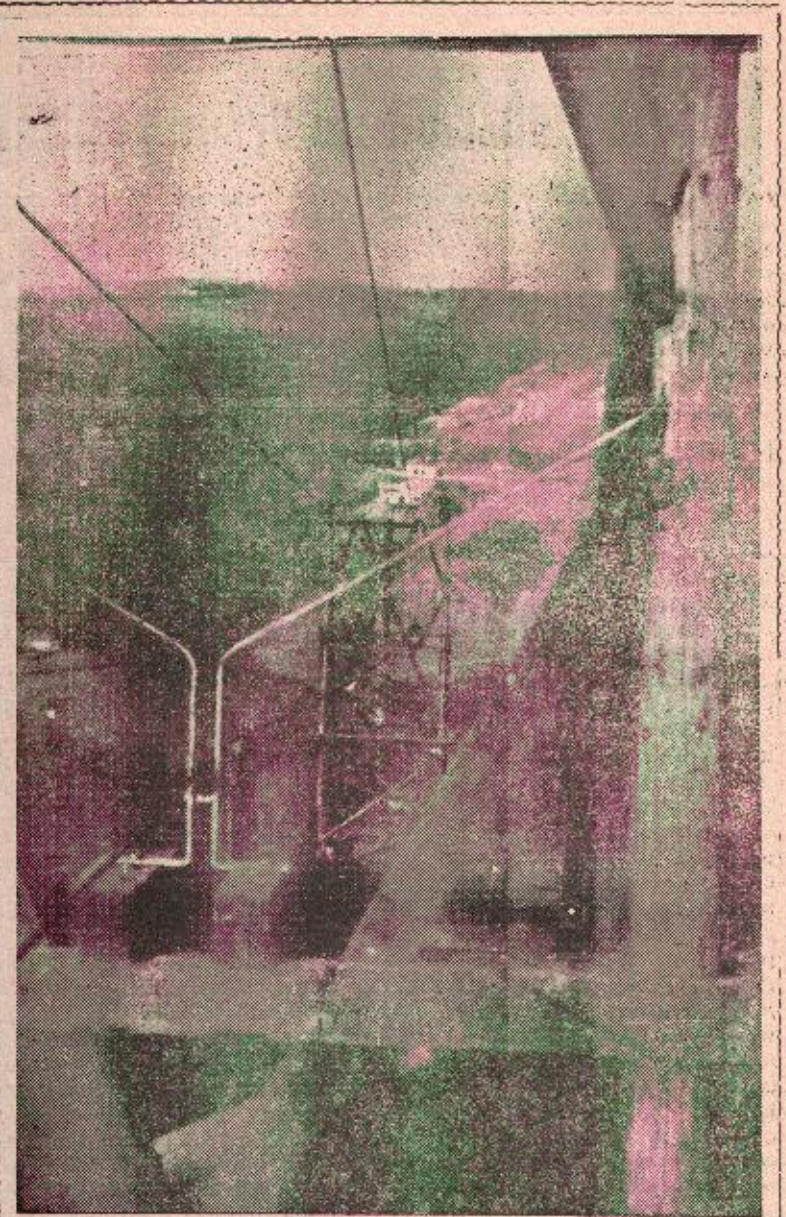
Proizvodnja, prerada i promet poljoprivrednih proizvoda čine jednu jedinstvenu, organsku cjelinu u kojoj svaka ova pojedina grana uslovljava drugu u tolikoj mjeri da neadekvatan razvoj samo jedne od njih može da koči razvitak određenog privrednog sistema uopšte. Zato proučavati, unapređivati jednu od ovih grana nezavisno od druge nije moguće. Ima momenata u istoriskom razvoju društva u kojima je to normalna pojava, a to je u doba naturalne poljoprivrede. Budući da u našoj poljoprivrednoj proizvodnji ima još dobar dio naturalnog oblika proizvodnje koji je ostatak prevaziđenog, još uvijek se kod mnogih gledanje na unapređenje poljoprivredne proizvodnje svodi samo na probleme proizvodnje. Ali, kada poljoprivredna proizvodnja postaje i postane robna proizvodnja, ona bez odgovarajućeg stupnja uzdignute prerade prometa ne može napredovati i obrnuto. Znači, nužna je tješnja saradnja svih ovih triju grana, a tu saradnju tre-

ba realizovati kroz poljoprivrednu komoru. Iz takve objektivne nužnosti proizašlo je osnivanje Rejonske poljoprivredne komore u Banjoj Luci.

Nemoguće je međutim ovakav kompleks problema rješavati na jednom manjem privrednom području kao što je srez. Zato se i pristupilo stvaranju rejonskih komora koje bi obuhvatile područje nekoliko srezova. Tako će se u NRBIH osnovati četiri rejonske poljoprivredne komore.

Putem poljoprivredne komore će se proučavati, predlagati i preduzimati mjere za unapređenje proizvodnje, prerade i prometa poljoprivrednih proizvoda. Uvođenje tekovina nauke u ove grane privrede biće jedan od glavnih zadataka poljoprivredne komore a isto tako i organizacija daljnjih naučnih istraživanja. Poljoprivredna komora će organizovati proučavanje cijena i poreza i njihov odnos prema poljoprivrednoj proizvodnji kao i proučavanje svih nacrtu pravnih propisa iz oblasti poljoprivredne komore.

Nastavak na 3 strani

Nova žičara u rudniku ljubiji nedavno je puštena u pogon

Narodni poslanici organizovali diskusiju o unapređenju poljoprivrede

Uslovi za razvoj voćarstva u Krajini su odlični

Bosanska Krupa, decembar

Ovih dana je grupa narodnih poslanika na čelu sa drugom Sekretom Maglajlićem organizovala široku diskusiju poljoprivrednih stručnjaka i rukovodilaca u narodnim odborima za srezove: Bihać, Cazin, Kladušu, Bosansku Krupu, Bosanski Novi i Bosansku Dubicu o unapređenju poljoprivrede. To je bila vrlo plodna konferencija koja ima veliki značaj za sve srezove koji su na njoj učestvovali, a naročito za Cazin u kojem je konferencija radila 2 dana. Stručnjaci i politički rukovodioci do detalja su izmijenjali gledišta o unapređenju poljoprivrede u ovom lijepom i poljoprivrednom kraju u dolini Une.

Konstatovano je da je uza Krajina po svojim prirodnim uslovima za razvitak poljoprivrede vrlo bogata i da se u njoj mogu razvijati sa uspjehom ratarstvo, stočarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, ribarstvo itd. Na drugoj strani je konstatovano da ti uslovi ni iz daleka nisu iskorisćeni radi neznanja i zaostalosti seljaštva koje još uvijek na primitivan način obrađuje zemlju. U dolinama rijeke Une, Save i Sane i niza manjih potoka i riječica, postoje vrlo povoljni uslovi za navodnjavanje, što govori o tome da se ratarstvo i povrtlarstvo može daleko bolje razvijati. Zatim, prirodni uslovi u čitavoj Krajini su odlični za razvitak voćarstva. Naši najbolji poljoprivredni stručnjaci u Republici tvrde da je ovo voćarsko područje prvoga reda, što dokazuje činjenica da u ovim krajevima ima pitomog kestena koji raste kao prirodna šuma. Dakle, prema tvrdnji stručnjaka, krajevi u kojima raste pitomi kesten su voćarska područja prvoga reda. Zato se konferencija jednoglasno saglasila da predloži narodnim odborima srezova da u pogledu unapređenja voćarstva i u desetogodišnjem planu na nekoliko miliona voćnih sadnica. Akcija za sadnju voćarstva bi trebala da obuhvati socijalistički i privatni sektor. Predloženo je da se sadnji voća prilazi na najmoderniji način, kako je to poljoprivredna nauka i praksa već pokazala u poljoprivredno razvijenim krajevima.

U vezi sa unapređenjem ratarstva i stočarstva predloženo je kao prva mjera, da se nastoji svim silama uvesti sjetva krmnog bilja. Bez zasijavanja krmnog bilja ne može se uspješno razvijati ni ratarstvo, ni stočarstvo. Da bi se obezbjedila sjetva krmnog bilja, kao što je djetelina, grašak, grahorica itd. konferencija je jednoglasno predložila da se povede najšira akcija na tome da se prestane sa upotrebom oranica prije i poslije sjetve za ispašu. Da bi se to postiglo trebaće mnogo politički raditi sa seljacima, a isto tako organi vlasti će morati donijeti odgovarajuće odluke. Puštanje stoke na oranice radi pašnje glavni razlog koji koči uvođenje plodoreda i sjetve krmnog bilja na oranicama.

Konstatovano je da ima mnogo poljskih šteta, koje pravi stoka pojedinih seoskih domaćinstava i da dosadašnji sistem nagrađivanja poljara nije bio dobar, što je glavni razlog da oni svoju dužnost nisu vršili kako treba. U vezi sa zaštitom poljskih usjeva konferencija je predložila narodnim odborima opština da preuzmu poljare kao svoje službenike, i da ih plate ubiranjem samodoprinos.

Svi učesnici na konferenciji su misljenja da je nužno daleko više raditi na općem i poljoprivrednom prosvjedačivanju seljaka i uzdizanju stručnih poljoprivrednih radnika i poljoprivrednih stručnjaka. Skoro svaka osnovna škola bi mogla u isto vrijeme da bude i neki centar koji će raditi na unapređenju sela i poljoprivrede. Predloženo je da se školama dodijele potrebna zemljišta iz općenarodne imovine za organizaciju uzornih povrtnjaka i malih voćnih rasadnika, koje bi obrađivali sami đaci pod rukovodstvom učitelja i poljoprivrednih stručnjaka.

Ovdje je nemoguće nabrojati sve korisne prijedloge koje je konferencija donijela, ali su se njeni učesnici obavezali da će sve ove prijedloge i misljenja popularisati u narodu i boriti se putem svih društvenih faktora da se oni provedu u život. Ostvarenjem ovih zadataka mi ćemo se boriti za socijalizam na jednom od najzaostajlijih, a i najtežih sektora naše socijalističke izgradnje.

Saradnja proizvodnje, prerade i prometa poljoprivrednih proizvoda na unapređenju poljoprivrede

Nastavak sa 1 strane

redne proizvodnje, prerade i prometa poljoprivrednih proizvoda koje donose organi narodne vlasti dajući o njima svoje mišljenje. Ona će isto tako podnositi predloge i nacrtje organima vlasti za donošenje potrebnih pravnih propisa iz ovih oblasti.

Pitanje kvalitetnih stručnih kadrova i njihovog pravilnog iskorisćavanja i nagrađivanja, te daljnijeg stručnog uzdizanja, isto tako je jedan od važnih zadataka poljoprivredne komore.

Komora će raditi na razvijanju i učvršćenju poslovnog morala među svojim članovima i vršiti izvješne društvene i regulativne funkcije koje joj povjere organi narodne vlasti. Naročita briga komore biće poticanje rada svojih članova u pravcu njihovog uspješnog privrednog razvika, vodeći računa o interesima pojedinih grana i usklađivanju istih sa interesima društvene zajednice.

To su samo neki od krupnih problema u kojima ima još mnogo toga što koči normalan razvitak poljoprivredne proizvodnje i time stvara veliki raskorak između našeg brzog industrijskog prosperiteta i, u odnosu na njega, sporog razvoja poljoprivrede. Takav raskorak u jednom određenom momentu postaje ozbiljna kočnica cilavog privrednog razvika svake zemlje pa i naše, i on se mora snažnim i dobro proučenim zahvatima smanjivati. U duhu našeg privrednog razvika koji sve više i više predlaže upravljanje privredom u ruke samim proizvođačima, takve zahvate treba preko poljoprivredne komore predlagati i u djelo provoditi sami proizvođači iz svih grana proizvodnje, prerade i prometa poljoprivrednih proizvoda. Nastupati zajednički u rješavanju ovakvih krupnih i za našu zajednicu vitalnih problema vrlo je važno, jer rješavati ih pojedinačno, sa eventualnim prinjesama partikularizma i rentabilnosti jedne grane, kakve tendencije danas često susrećemo u našoj privrednoj stvarnosti, ne samo da ne vodi naprijed nego je i štetno po opće interese. Saradnja proizvođača, preradača i prodavaca kroz poljoprivrednu komoru treba da odstrani ovakve tendencije i da ih sprečava u samoj njihovoj pojavi, t. j. da uklanja sve uzroke koji uslovljavaju ovakve pojave nesvojsvene socijalističkom privrednom sistemu.

Budući da će naša društvena zajednica sljedećih godina ulagati ogromna sredstva za unapređenje poljoprivredne proizvodnje, brigu

oko pravilne upotrebe i iskorisćavanja tih sredstava trebaju sve tri ove grane zajednički voditi i svoj razvitak podestiti tako da jedna grana nadopunjuje potrebe druge, da bi se proces unapređenja poljoprivrede odvijao ravnomjerno i sigurnom uzlaznom linijom bez ikakvih krupnih rizika čiji neuspjeh djeluje destimulativno i demoralizirajuće na proizvođače. Visoka proizvodnja bez dobre preradačke industrije i povoljnog plasmana na tržištu znači propadanje materijalnih sredstava zajednice stvarajući velikim naporima i za koje trebaju dobiti odgovarajuću nagradu. U isto vrijeme gradnja veće preradačke industrije bez dovoljno sirovine i u pogledu kvaliteta i kvantiteta znači zaleđivanje materijalnih sredstava zajednice. Ako su na visokom stupnju i proizvodnja i prerada osuđene na slab plasman robe t. j. na lokalna slaba tržišta dolazimo opet do iste negativnosti.

Dakle nužno je ići realnim putem koji se bazira na postojećim potrebama i mogućnostima, a do njega se dolazi svestranom saradnjom svih ovih grana. Baš u tome leži jedna od glavnih uloga poljoprivredne komore u ovom periodu napora zajednice na unapređenju poljoprivrede u cilju ostvarenja boljeg života našeg čovjeka.

Stručne sekcije koje će se formirati unutar komore od najboljih stručnih prestavnika članica komore svestrano će proučavati sve aktuelne probleme koje naša stvarnost bude nametala u ovim oblastima i predlagati načine njihova rješavanja. To će biti dragocjena pomoć organima narodne vlasti u savladavanju teških privrednih problema. Narodne vlasti će dobiti pomoć komore u svakom konkretnom problemu i ona će primiti od njih sve zadatke i funkcije koju organi narodne vlasti budu na nju prenosile radi lakšeg rješavanja.

Iz napred navedenih razloga vidi se velika uloga poljoprivredne komore koju ona treba da vrši u budućnosti. Isto tako iz gornjeg proizlazi da bi sve one ustanove, preduzeća i organizacije koje se bave proizvodnjom preradom i prometom poljoprivrednih proizvoda kao i svi oni čije je poslovanje većim djelom vezano za poljoprivredu nužno trebali stupiti u saradnju putem poljoprivredne komore radi pravilnijeg i lakšeg obavljanja svojih poslovanja.

Inž. R. Vojnović

Sa sjednice Sreskog narodnog odbora

Društveni plan još nije dovoljno široko prodiskutovan

Zajednička sjednica Sreskog vijeća i Vijeća proizvođača, koja je ovih dana održana u Banjoj Luci, bila je, s obzirom na pitanja o kojima se govorilo, neobično važna za privredu našeg sreza. Izneseni su razni prijedlozi i mišljenja o komunalnoj djelatnosti u ovoj godini i gdje je najpotrebnije izvoditi komunalne radove u idućoj godini. Takođe se diskutovalo i o sprovođenju Zakona o zemljišnom fondu opštenarodne imovine, o društvenom planu za 1954 godinu i o čuvanju voćnih stabala od bljnjih štetočina. Dakle, razmatrana su pitanja od životne važnosti, kako za pojedince tako i za čitavu zajednicu. Koristeći se prijedlozima diskutovana Narodni odbor sreza će uskoro donijeti i nekoliko važnih odluka za oblasti poljoprivrede.

Već duže vremena u Sreskom odboru se intenzivno radi na društvenom planu za iduću godinu. Društveni plan, kao odraz ekonomske moći sreza, mora biti predmet široke diskusije. Nažalost, na sjednici sa vrlo malo diskutovana javilo da da svoju riječ o eventualnim dopunama ili izmjenama pojedinih stavki Društvenog plana koji se odnosi na poljoprivredu.

Jednoglasno je odlučeno da se plan temeljito prodiskutuje po selima, i to uz učešće većeg broja ljudi, a ne samo da se usvoji prijedlog upravnika, knjigovođe, itd. Dužnost je svakog građanina da učestvujući u proizvodnji i potrošnji sredstava, bude aktivna u analizi Društvenog plana. Jedino će na taj način i Društveni plan biti zaista realna slika privredne djelatnosti.

Zašto slabi posjeta Radničkom univerzitetu

Za dva mjeseca rada na pet katedri održano je 104 predavanja sa ukupno 8643 posjetioca. Najveći broj posjetioca bio je 310, a najmanji 23.

Pored ovih rezultata o održanim predavanjima na katedrama u vremenu od 15 oktobra do 16 decembra ove godine — Sekretarijat Radničkog univerziteta organizovao je i kurseve stranih jezika, pa je u periodu od 28 oktobra do 9 decembra ove godine održano 58 časova i to 23 za engleski, 12 za francuski i 23 za njemački jezik. Na časovima je učestvovalo svega 131 slušač.

Slaba posjeta koja se prosječno po jednom predavanju kretala od 70 do 80 posjetioca, a u posljednje vrijeme pokazuje se i opadanje, pretstavlja jedan od glavnih problema. Da je ova posjetna posjeta predavanja stalna, a ne u opadanju, ona je opet nedovoljna i nezadovoljavajuća. Ovakav zaključak, kao razumljiv i nužan, proizlazi kada se uporedi onih oko 350 članova radnih kolektiva, koliko ih prosječno prisustvuje predavanjima sa nekoliko hiljada članova radnih kolektiva u preduzećima našeg grada. I ne samo da ovo poredenje dovodi do takvog zaključka, nego i druga, izrazitija. Predavanja na Radničkom univerzitetu ne posjećuje redovno ni polovina članova radničkih savjeta u preduzećima. A kada bi bilo tako, onda bi od 711 članova, koliko ih ima u našem gradu, prisustvovalo 355 samo od njih i kada bi tome dodali one ostale posjetioce broj bi porastao na preko 4000. Moglo bi se prigovoriti da većina članova radničkih savjeta možda nema potrebe da prisustvuje ovim predavanjima s obzirom na njihovo obrazovanje, ali podaci govore suprotno. Među članovima radničkih savjeta 581 ih je sa osnovnom školom, sa nižom srednjom školom 59, sa potpunom srednjom školom 34, a sa fakultetskom spremom svega pet. Znači sa punom srednjom školom i fakultetom svega je 39 članova radničkih savjeta pa kada oni ne bi posjećivali, ostalo bi da ima onih kojima je potrebno, gledajući po školskoj spremi, još 640. Ako i od ovoga broja bez obzira na školske kvalifikacije odbijemo još 40, računajući tu izraslije rukovodioce, ostaje nam opet 600 članova radničkih savjeta koji bi trebali da posjećuju predavanja na Radničkom univerzitetu.

Veoma mali broj članova Saveza komunista i sindikalnih funkcionera iz radnih kolektiva preduzeća posjećuje predavanja na Radničkom univerzitetu. Iz nekoliko većih radnih kolektiva, kao Tvornice duvana i Tvornice stro-

jeva i livnice čelika »Boris Kidrič«, Vitaminke i dr. u posljednje vrijeme prisustvuje prosječno po 10 do 15 članova radnih kolektiva na predavanjima, iako radni kolektivi ovih preduzeća broje po nekoliko stotina članova.

Neki članovi savjeta pravilno su u diskusiji postavili i što se tiče kvaliteta predavanja i metoda izlaganja od strane predavača. Predloženo je da se što više koriste sredstva ođgledne nastave i da predavanja budu što popularnija, ali ne do te mjere da predavanja izgube svoj naučni smisao i sadržinu.

Kao poseban problem u radu Radničkog univerziteta na sastanku savjeta podvučeno je slabo plaćanje članarine od strane većeg broja preduzeća. Ovaj problem, iako čisto materijalnog karaktera, ozbiljno dovodi u pitanje rad Radničkog univerziteta. Zato je predloženo da se ovo pitanje razmotri i na sjednici Vijeća proizvođača Narodnog odbora grada, a posebno da i članovi savjeta u svojim kolektivima poduzmu mjere za riješenje ovog problema.

Pitanju Radničkog univerziteta i radničkog obrazovanja treba posvetiti veliku pažnju, jer je radničko obrazovanje bitan uslov za stvarno učešće radnika u upravljanju preduzećima i komunama.

Završena uplata poreza u srezu Bos. Nov.

Na teritoriji sreza bosanskono-ovog završena je uplata poreza za četvrti kvartal i tom prelikom se dobila uplata poreza kroz cijelu godinu. Ubrato je 80%.

Najaktivnije u uplati poreza bile su općine na području Podgrmeča Velika Ruiška i Suhaja, a najslabije na području kozarskog kraja Svodna i Ravnice.

Interesantno je da je podgrmečki kraj mnogo siromašniji a i sa poljoprivredne strane slabiji nasuprot tome kozarski kraj bolji jer je bonitet zemlje bolji, obrada bolja, voćarstvo na većem stupnju.

15 miliona za popravak puteva u bihaćkom srezu

Ove je godine više no ikad od oslobođenja utrošeno na popravku puteva u bihaćkom srezu. Solidno su popravljen svi putevi I, II i III reda u dužini od 150 kilometara. Osim proširenja, uređenja jara i propusta postavljena je i savremena putna signalizacija. Izgrađena su i četiri drvena mosta u dužini od 170 metara kao u Kulen Vakufu u Garavicama i drugdje. Neki putevi su jako opterećeni kao od bihačke željezničke

Vijesti iz Bosanske Krupe

Narodni odbor sreza dao je pomoć od 3 i po miliona dinara za sanitetska kola koja koštaju 10 miliona dinara. Nabavka kola mnogo će značiti za riješavanje problema zdravstva u ovom srezu. Kolja već služe svojoj namjeni.

Popravak puteva u ovoj godini izvršena je u velikoj mjeri i postavljeni su novi saobraćajni znakci u srezu. U Bosanskoj Krupi su uređene ulice a počelo se i sa asfaltiranjem. Sada se uređuju ulice kod zgrade Narodnog odbora sreza.

U području cijeloga sreza povedena je odlučna borba za istrebljenje dugogodišnjeg zla u ovom kraju — bolesti luesa. Sada je borba u jeku i do sada je pregledano preko 35000 lica. Pozivaju se na pregled i ljudi koji su iz krupskog sreza, a žive u susjednim srezovima. Najviše pojava ove bolesti zapaženo je u općini Bužim.

Pokrenuta je inicijativa da se u Bosanskoj Krupi izgradi tvornica savijenog namještaja. Ako bude razumijevanja od strane Narodnog odbora sreza i PDI »Una« ova korisna zamisao može se ostvariti.

Krupa je dobila novi rentgen aparat. Potreba za rentgenom bila je velika. Izgradnjom nekoliko predviđenih zdravstvenih ambulanti, dobivanjem rentgen aparata i sanitetskih kola na polju zdravstva ovaj srez će mnogo dobiti.

Šumarstvu koje je od velikog značaja za Bosansku Krupu posvećuje se velika pažnja. Šume se planski sjeku i dobro čuvaju. Dosad je pošumljeno preko 1500 hektara golih površina.

Dosadašnji rezultati govore da se budućnost Krupe može sagledati i u rudarstvu. Prema dosadašnjim ispitivanjima ustanovljeno je da postoje veće količine bok sita, gipsa, uglja, azbesta i dr. Ispitivanja bi trebalo ozbiljnije nastaviti i na rudarstvo bi trebalo više računati. Ovih dana je »Krupa« preduzeće za eksploataciju ruda otpremila u tvornicu 100 vagona kvalitetne boksit-rudače koja sadrži 62-63% aluminijuma.

Nedavno je udar sjektre po lobanji donio smrt 26-godišnjem Milanu Đukiću iz Grmuše, srez Bosanska Krupa. Đukić je već nekoliko godina savjesno vršio dužnost čuvara pruge. Te noći vratio se sa obilaska pruge u svoju čuvarnicu na stajalištu Pokoj kod Bihaja. Oko 2 sata u noći javio se željezničkoj stanici u Bihaju. Izjutra je nađen sasječen, sa sjeklirom ostavljenom u tježu i potpuno svučen. Njegova vlastita sjekira sa kojom je pripremljao drva donijela mu je smrt. Zna se da su tada čekala noćni voz 3 lica. Vjerovatno je ubojica neki lopov i ratni zločinac. Iza Milana je ostala žena i troje djece. Istražni organi tragaju za zlikovcem, koji će, izgleda, ubrzo biti poznat.

B. Majstorović

I banjalučka tvornica »Vitaminka« služi potrebama domaćinstva

Poslije Čelinca — Jošavka

Krajem prošlog mjeseca završio je sa radom prosvjetno-domaćićki tečaj u Čelincu. Ispiti su održani 25 i 26 novembra ove godine. Poslije položenih ispita na kojima je pokazan dobar uspjeh i koji je zadovoljio ispitnu komisiju, učenicima su na svečan način podijeljena uvjerenja, a odličnima knjige iz opštinske biblioteke za marljiv praktičan rad i dobro savladanu teoriju. Najbolja učenica Marica Hran dolazi na tečaj u Jošavku, gdje će se uz posebnu pažnju učiteljica usavršiti za pomoćnu nastavnicu domaćićkih tečajeva.

Odmah po završetku rada u Čelincu, tečaj je nastavio rad u Jošavci, gdje su se kod upisa mlade žene i djevojke odazvale u većem broju. Ovome je u mnogome doprinijela i mala udaljenost između jednog i drugog sela, jer su učenice sa prvog tečaja na ovom opštinskom području, pri svaku susretu sa poznanicama iz obližnjih sela pričale o koristi i značaju tečaja, koji pohađaju s puno volje.

Može se očekivati da će ovaj tečaj postići još bolji uspjeh nego prvi, jer se održava u kraju gdje je inače potrebniji.

Tonka Greb

Šahovski turnir za prvenstvo garnizona

Borbe 16 finalista garnizonskog prvenstva u šahu vođene su uz nadmoćan uspjeh nekoliko jakih i teoretski spremnih igrača, koji su ne samo u međusobnim odlučujućim partijama, već u susretima sa slabijim učesnicima turnira ulagali dosta truda, pa im je u mnogim prilikama polazilo za rukom da realizuju svoje veće iskustvo i znanje.

Izrazito bolje igra 5 — 6 vodećih omogućila im je da još u toku turnira osiguraju visoka mjesta, kao i da održe znatnu razliku u bodovima ispred ostalih igrača. Ipak ni jedan učesnik niti vojnik Stanić Anton kome je zaslužen pripao naslov prvaka garnizona za 1953 godinu, nije prošao bez poraza. Jedini poraz novog prvaka

garnizona uslijedio je nakon njegovog snažnog višerasovnog otpora u partiji sa kapetanom Bobanom, koji je zauzeo IV mjesto na tabeli. Potpukovnik Mitrović i vojnik Hemert vjerovatno su zadovoljili svojim krajnjim plasmanom koji im je donio diobu II — III mjesta. Peti je Arčon, a šesti Damjanovski. Od 15 mogućih pobjednik turnira osvojio je 13 i po, dok je V-ti postigao 10 i po, VI-ti 10, itd.

Posebno treba istaći dobar uspjeh u organizovanju ovog dobro pripremljenog i vođenog turnira, zajedno sa predhodnim takmičenjima na kojima su najbolji igrači jedinica stekli kvalifikacije za ulazak u finale.

Milan Borovnica

Sa ovogodišnjeg garnizonskog turnira

SPORT

Godišnja skupština streljačke družine „Mladost“

Društvo strelaca pri Učiteljskoj školi u Banjoj Luci postoji već dvije godine. Do danas je ono, prema svojim mogućnostima, pokazalo odgovarajuće rezultate. Naravno bilo je aktivno u prvoj godini postojanja.

9 decembra ove godine, sa izvještajem zakašnjenjem zbog angažovanosti daka na drugim poslovima, održana je godišnja skupština strelaca. Govoreno je o prošlogodišnjem radu i kroz diskusiju članova iznijete su najprikladnije metode za buduću rad. Izabrano je novo rukovodstvo, u koje su ušli: Đorđe Milić, Anto Oršulić i Vida Mišalović. Pored toga nastavnik predvojničke obuke sa još jednim nastavnikom obaveza se da će uvijek kad zatreba, novoizabranom rukovodstvu pomoći u pripremanju i izvođenju gađanja a tako i u izvršavanju drugih zadataka.

Pored redovnog izvođenja gađanja, zaključeno je da će se održavati i teoretska predavanja iz odgovarajuće oblasti. Gađanje će se izvoditi po grupama.

Nadamo se da će ove godine, streljačka družina „Mladost“ u svome radu pokazati mnogo više aktivnosti. M. Radić

Obavijest

Obavještavaju se slušaoci kursa njemačkog jezika, da se časovi održavaju po starom rasporedu, to jest:

I grupa — utorak i petak od 17 do 18 sati i

II grupa — utorak i petak od 18 do 19 sati.

Časovi se održavaju u VII. osnovnoj školi, Fra Grge Martića ulica (preko puta Autoremonta) u prizemlju.

Ujedno se stavlja do znanja, da će poslije Nove godine ovaj Univerzitet otvoriti i kurs stenografije.

Interesenti mogu se prijaviti u kancelariji Sekretarijata Radničkog univerziteta — prostorije Sreškog sindikalnog vijeća u Domu kulture I sprat, desno. Plaćanje kao i za kurs stranih jezika to jest 10 dinara od časa.

Program predavanja Radničkog univerziteta

od 30-XII-53 do 15-I-54 god.
Katedra: TVORNICA DUHANA

II godina Početak u 18 sati
Srijeda 30-XII-53 Zagorač Dimitrije: »Olakšica kod osnovnih računskih radnji«

Ponedjeljak 4-I-54 Milošević Vlado: »O našem narodnom pjevanju« uz sudjelovanje drugarica Smiljanjić Tatjana i Fall Marije.

Srijeda 6-I-54 Cerić Šefik: »Platni sistem u FNRJ«.
Petak 8-I-54 Janković Milan: »Zemlja, voda i vazduh u ishrani bilja«

Ponedjeljak 11-I-54 Janikijević Bogdan: »Međunarodno javno pravo«.

Srijeda 13-I-54 Pejinović Julijana »Kako je nastala opera«

Petak 15-I-54 Čulibrk Stevo: »Nacionalno pitanje«.

Katedra: TVORNICE KOŽE I OBUĆE

I godina Početak u 18 sati
Srijeda 30-XII-53 Bila Đuro: »Književnost Narodnooslobodilačke borbe«.

Ponedjeljak 4-I-54 Jović Natalija: »Povezanost u prirodi«.

Srijeda 6-I-54 Mehmedbegović Vera: »Život biljke«

Petak 8-I-54 Matić Radmila: »Sastav i kretanje kapitala«

Ponedjeljak 11-I-54 Šahimpašić Mersada »Revolucionarni period 1848 g.«.

Srijeda 13-I-54 Ing. Kutleša Miroslav: »O geodeziji«

Petak 15-I-54 Dr. Brujić Borislav: »Prva pomoć«.

Katedra: PREDGRADE

I godina Početak u 18 sati
Ponedjeljak 4-I-54 Bila Đuro: »Književnost Narodnooslobodilačke borbe«

Srijeda 6-I-54 Matić Radmila: »Sastav i kretanje kapitala«

Petak 8-I-54 Sadiković Aiša: »Postanak i život čovjeka«.

Ponedjeljak 11-I-54 Ing. Kutleša Miroslav: »O geodeziji«.

Srijeda 13-I-54 Dr. Brujić Borislav: »Prva pomoć«.

Petak 15-I-54 Šahimpašić Mersada: »Revolucionarni period 1848 godine«.

Katedra: KRAJINA

I godina Početak u 18.30 sati
Utorak 5-I-54 Bila Đuro: »Književnost Narodnooslobodilačke borbe«.

Četvrtak 7-I-54 Sadiković Aiša: »Postanak i život čovjeka«.

Petak 8-I-54 Šahimpašić Mersada: »Revolucionarni period 1848 g.«.

Utorak 12-I-54 Ing. Kutleša Miroslav: »O geodeziji«.

Četvrtak 14-I-54 Dr. Brujić Borislav: »Prva pomoć«.

Petak 15-I-54 Matić Radmila: »Sastav i kretanje kapitala«.

Katedra: LAUŠ — PETRIČEVAC

I godina Početak u 15.30 sati
Ponedjeljak 4 i 11-I-54 Hadžimujačić Ismet: »Društveni plan i plan preduzeća«.

Četvrtak 7 i 14-I-54 Matić Radmila: »Likvidacija socijalističkih odnosa i državni kapitalizam u SSSR«.

Molimo sve kolektive i sindikalne podružnice da uplate članarinu na naš tekući račun broj: 763-T-182.

Sekretarijat

Prigodom smrti moga dobroga supruga ing. Šuljgin Sergija zahvaljujem svim onima koji su mi izrazili saučesće i dragog mi pokojnika otpratili na vječni počinak.

Posebno se zahvaljujem drugu Naimu Ibrisiću kao i ostalom osoblju Inspektorata puteva i Sreske uprave za puteve. Klauđija udova ing. Šuljgina

Ponedjeljak 28 decembra nema pretstave.

Utorak 29 decembra Šandor Lukša: »Rišokosa«, komad u 4 čina s pjevanjem. Početak u 15 časova za JNA.

Srijeda 30 decembra Pozorišni čas povodom premijere »Čaša vode«. Cijene ulaznica 10 dinara. Početak u 19 časova.

Četvrtak 31 decembra Doček Nove godine Ežen Skrib: premijera »Čaša vode«, komedija u 5 činova. Cijene ulaznica od 200-250 dinara. Početak u 20 časova.

Petak 1 januara nema pretstave.

Subota 2 januara Libreto od Mejaka i Melana — Muzika od Ervea, »Manzel Nituš«, opereta u 3 čina (4 slike). Cijene ulaznica od 40-80 dinara. Početak u 20 časova.

Nedjelja 3 januara Ežen Skrib: »Čaša vode«, komedija u 5 činova. Cijene ulaznica od 30-70 dinara. Početak u 20 časova.

Nađena je mesna mašina i sjeckirica, obratiti se na Lutovac Velimira, Rudarska 32

POZIVAJU SE

Zemljoradničke zadruge, seljačke radne zadruge i sve ostale zadruge, državna dobra, rasadnici loznih i voćnih sadnica, naučno-istraživački zavodi i stanice, ekonomije poljoprivrednih škola, preduzeća za preradu poljoprivrednih proizvoda, preduzeća za promet sredstvima za poljoprivrednu proizvodnju, preduzeća za trgovinu poljoprivrednih proizvoda — da pošalju svoje izaslanike na

Osnivačku skupštinu Rejonske poljoprivredne komore u Banjoj Luci

koja će se održati dne 15-I-1954 god. u 9 sati u prostorijama Doma JNA.

Izaslanici neka ponesu punomoć svoje zadruge ili preduzeća da ih mogu učlaniti u poljoprivrednu komoru.

INICIJATIVNI ODBOR

Oglas

Gradskoj poliklinici Banja Luka potreban je jedan finansijski službenik ili za blagajnika-odnosno likvidatora i to sa potpunom srednjom školskom spremom, ili sa nepotpunom, ali sa najmanje 5 godina provedenih u finansijskoj struci.

Molbe sa kratkim opisom dosadašnjeg rada podnijeti Upravi poliklinike najkasnije do 5 januara 1954 godine.

Uprava gradske poliklinike

Pažnja

Obavještavamo naše čitaoce da će počev od 1 januara 1954 godine

„BANJALUČKE NOVINE“

umjesto utorkom izlaziti
P E T K O M

Naš novogodišnji broj izlazi u ČETVRTAK 31 DECEMBRA 1953 GOD. sa povećanim brojem stranica.

Molimo čitaoce da ovo uvažavaju.

Redakcija